

MHB 1644

79. 02A.

V A K O K V I L A G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítkár
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1.ut 47.
 Telefon: 210-440

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Dr. Vas Tibor: A WCWB VI. közgyűlése	2
Elnökségi Hlás	4
Megyei Szervezeteink életéből	
Helyiség átadás Baranya-megyei Szervezetünknel	4
Ihász Kovács Éva:	
Példa és utmutatás. Ho Si Minh emlékének	5
Dr. Solymos Gyula:	
30 éves a Fővárosi Kéfe- és Seprűgyártó Vállalat	6
Szemerédi István:	
Gyógymasször továbbképző tanfolyam	8
Egy új sorozat elé	10
Rácz Lilla: A palást	10
Szövetségünk hangozkönyvtárából kölcsönözhető	
milsoros kazetták jegyzéke	13
Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat	
Néhány közérdekű devizajogi rendelkezésről /I.rész/	16
Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel	
Szemünk betegségei:	
A kötő- és a szaruhártya gyulladásai	18
Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat	
Tájékoztató Miskolc város tömegközlekedéséről /II.rész/	
Az autóbusszközlekedés	20
Néhány fontos információ	21
György Tamás: Technikai rovat	
A Rádió /VI.rész/	22
Dénes József: Sportrovat	
Dosek Lajosné: Lócse-Budapest verseny	23
Kuminka Györgyné: Utörőrovat	
Az 1979/80-as év feladatai	24
Ajánljuk figyelmükbe	25
Közlemény	26
Hirdetések	26
Innen-onnan	26

- . . . -

Dr. Vas Tibor:

A WCWB VI. közgyűlése

Augusztus 1-10. között tartotta a WCWB VI. rendes közgyűlését Anversben. /Antwerpen Belgium/. Az eredeti terv szerint a közgyűlést Lagosban /Nigéria/ tartották volna meg, a nigériai kormány azonban nem járult hozzá ahhoz, hogy a közgyűlés Lagosban legyen, egy kis vidéki várost jelölt ki, amelyet a szervező bizottság nem fogadott el, így tette át székhelyét a közgyűlés Belgiumba.

A közgyűlésen a WCWB tagjainak nagy többsége megjelent, számos egyéb intézmény is résztvett az eseménysorozaton. A program zsúfolt volt, sokszor nemcsak délelőtt és délután, hanem az esti órákban is tartottunk megbeszéléseket. Voltak szervezeti és szakmai értekezletek, a programot igen gazdag tematikával állította össze az előkészítő bizottság. E cikk keretében nem kívánok teljes részletes beszámolót adni, csupán a legfontosabb kérdésekre fogok rámutatni. Az előadások rendjét úgy állították össze, hogy a gazdag tematika ellenére elég idő maradt a vitákra, és ez lehetővé tette, hogy a korábbi közgyűléshez képest élénkebb volt az eszmecsere, többen szóltak hozzá a felmerült kérdésekhez. A vitákban aktívan részt vettem, és a legfontosabb kérdésekhez hozzászóltam.

Tagja voltam a héttagu jelölő bizottságnak, amelyben én képviseltem a szocialista országokat. A testület elnöke az indiai küldött volt, további tagok voltak egy NSZK-beli, két arab /Saud Arábia és Algéria/, két észak-amerikai /USA-és Canada/ delegátus. A bizottság ülésén élénk vita alakult ki a jelöltek személyét illetően, a kialakult jelöltlistát a közgyűlés egy személy kivételével egyhangulag, ez utóbbit illetően pedig szó többséggel fogadta el.

Elnök Dorian de Gouvea Novill asszony /Brazília/ lett, aki eddig alelnök volt. Főtitkár újból Anders Arnor /Svédország/ maradt, pénztáros is maradt John C. Colligan /Anglia/ személyében. B.V. Zimin elvtárs az alapszabály értelmében nem volt ugyan újraválasztható, de a következő öt évre tagja maradt a legfelsőbb vezetésnek.

A közgyűlés hat alelnököt választott, európai részről dr. Helmut Pielasch /NDK/ lett az alelnök, egyébként a jelölő bizottság a végrehajtó bizottsági tagok tekintetében, valamint az alelnökök tekintetében is elfogadta a hat regionális bizottság javaslatát. Így európai részről a hét tag között két szocialista jelöltet fogadott el a közgyűlés a végrehajtó bizottság tagjául, Fedorenko elvtársat /Szovjetunió/ és dr. Pielasch elvtársat /NDK/, aki egyben alelnök is lett.

Az alapszabály értelmében a jelölő bizottság három uive member of larger végrehajtó bizottsági tagra is tehetett javaslatot. Előterjesztésemre a jelölő bizottság a három tagként elfogadta Capit Desai /India/, E.T. Boulter /Anglia/ és S. Vladusic /Jugoszlávia/ jelölését e három helyre, amit a közgyűlés jóváhagyott. Így Vladusic személyében még egy szocialista jelölt került a végrehajtó bizottságba. A két másik delegátus ellen a jelölő bizottságnak nem lehetett észrevétele korábbi munkájuk elismeréseként és így a három személyre tett javaslat vita nélkül ment át a jelölő bizottsági ülésen és a közgyűlésen is.

Augusztus elsején délelőtt ünnepélyes megnyitó volt, amelyen a belga kormányzati és társadalmi szervek, valamint a Belgiumba akreditált diplomáciai testületek számos képviselője is jelen volt, többek között a brüsszeli Magyar Nagykövetség is képviseltette magát, és a magyar küldöttek részére /e sorok írója és kísérelője Vándor Tamás/ felajánlotta segítségét.

A megnyitóülésen ünnepélyes üdvözlések hangzottak el, megemlékeztünk az utolsó közgyűlés óta a nemzetközi vakügy terén kiemelkedő érdemeket szerzett elhunytokról. Megválasztottuk a munkabizottságokat: mandátum vizsgáló, határozat szerkesztő és jelölő bizottság.

A közgyűlésen Zimin elvtárs elnöki beszámolójában kiemelte, hogy a Sao-pauloi közgyűlés óta tizenöt tagszervezettel emelkedett a WCWB tagjainak a száma, ami jelentős növekedést mutat. A szervezet aktívabb kapcsolatot épített ki az ENSZ-szel, az ENSZ szakosított szerveivel /UNESCO, ILO, UNIFEC, WHO stb./, valamint kormányzati és nem kormányzati szervekkel.

Számos nemzetközi értekezletet tartott, részben saját szervezésében, részben más nemzetközi szervezetekkel közösen.

A közgyűlési felszólalók valamennyien kiemelték B.V. Zimin elvtárs érdemét abban, hogy a WCWB ilyen fejlődést ért el, és tiszteletbeli taggá választották.

A közgyűlésnek egyik fontos témája volt az IFB /Vakok Nemzetközi Szervezete/ és WCWB /Vakok Jóléti Világtanácsa/ viszonyának problémája. Ez év február havában az NSZK-ban a két szervezet részéről a vezető szervek paritásos /azonos számú/ képviselői előkészítő megbeszélést tartottak, amelyen konkrét tervet dolgoztak ki arra, hogy 1984-ig hogyan készítsék elő a két szervezet egyesülését. Sajnos az IFB folyóiratában "Braille International" e tárgyalásokat követően Aliguyavanna, az IFB 1969-1974 közötti elnöke írt egy cikket, amelyből kitűnt, hogy az IFB el akar térni a Bad Berleburgban létrejött megegyezéstől. En erről Zimin és dr. Pielasch elvtársakat nyomban informáltam, sajnos jóslatom bevált, mert dr. Franz Sonntag /NSZK/, az IFB júliusban megválasztott új elnöke beszédében bizonyos fokig eltért a korábbi megegyezéstől, bár annak előkészítésében, mint a bad-berlenburgi /NSZK/ értekezlet vendéglátója maga is résztvett. A közgyűlési felszólalások mégis sürgették a további tárgyalásokat és a két szervezet fúziójának az előkészítését.

Megdöböntöek voltak a fejlődő országok /afrikai és ázsiai/ küldötteinek felszólalásai, tragikus szavakkal ecsetelték az országaikban lévő látási fogyatékosok helyzetét és sürgős segítséget kértek. Ma becslések szerint körülbelül 40 millió látási fogyatékos él a földön, és ha valami komoly intézkedés nem történik, 2.000-re a számuk megkétszereződik.

En e kérdéshez hozzászólva rámutattam arra, hogy a világ évente több mint 500 milliárd \$-t ad ki fegyverkezésre, ennek töredékéből a 40 millió látási fogyatékos legalább 75 %-ának esetében a látásvesztés megelőzhető vagy gyógyítható lenne, ha a bangladesi és más hasonló helyzetben lévő országok gyermekei megfelelő mennyiségű A vitamint kapnának, a xerophthalmia okozta vakság kiküszöbölhető lenne.

A trachoma olcsó antibiotikumokkal gyógyítható, a cataracta nagyrészt operálható. Csak kezdeti lépés az a kezdeményezés, hogy nagy autóbust vagy repülőgépet rendeznek be szemészeti ambulanciának és műtőnek. Így orvosokból és egészségügyi dolgozókból álló munkacsoport olyan helyeket kereshet fel, ahol nincs kórház és így a legszükségesebb kezeléseket és műtéteket elvégezhetik. A folyami vakságtól /onchocercosis/ pedig úgy lehetne megmenteni a Közép-Afrika és Latin-Amerika folyói mellett élő emberek szemét, ha ki tudnánk irtani azt a rovar, amelynek csípése a vakságot okozó parazitát az emberbe átviszi.

A közgyűlés még számos kérdést vitatott meg, amelyre részleteiben később fogok kitérni. A beszámolókat és a vitát felelősségtudat és aktív segíteni akarás hatotta át. A megválasztott új vezetőség bizalmat kapott a közgyűléstől, a vezetőség pedig kérte a tagszervezetek aktív támogatását.

Külön felhívta a figyelmet arra, hogy a tagszervezetek igyekezzenek minél aktívabban támogatni az ENSZ által meghirdetett Fogyatékosok Nemzetközi Évének sikerét.

Elnökségi ülés

Szövetségünk Központi Elnöksége 1979. július 26-án ülést tartott. Jelen voltak: Dr. Vas Tibor elnök, dr. Bódi István főtitkár, valamint dr. Jáksó László, Pinviczki György, dr. Sólymos Gyula, dr. Szabó Károly, dr. Széll Lajos, Szemerédi István elnökségi tagok és az első napirendi pont előadója: Vándor Tamás kulturális főelőadó.

Dr. Vas Tibor elnök megnyitotta a tanácskozást és ismertette a napirendet, majd felkérte Vándor elvtársat, hogy az első napirendi pont szerint tartsa meg beszámolóját.

Vándor Tamás tájékoztatója részletesen foglalkozott a szövetség kulturális tevékenységével. Sorra vette az együtteseket. A Peskó György vezette Homórosz Enekkar jelenleg 33 lelkes, jól felkészült tagból áll. 1979-ben több mint 17 alkalommal lépett pódiumra. Az énekkar sokat szerepelt vidéken, de fellépett a szövetség budapesti székházában és szociális otthonokban is. A szereplések közül kiemelte a referátum a Zichy-kastélyban adott koncertet, melynek a sajtóban is komoly visszhangja volt.

A szövetség zenekara Zsolnay Agoston vezetésével ugyancsak sok szereplést vállalt, idén ünnepli fennállásának 30. évfordulóját. A fellépések közül a Nagybecskereken adott műsoruk kiemelkedő volt.

A "Pasztorok Mihály" színjátszó csoport rendszeresen próbál, hogy szövetségünkben időről-időre műsort adjon. Szerepléseiket a közönség mindannyiszor nagy tetszéssel fogadja, de továbbfejlődésük érdekében szükséges lenne szakértő vezető alkalmazására.

Az előadó elmondotta, hogy vidéki szervezeteink kulturcsoportjai is ellátogatnak székházunkba, színvonalas műsorokat adnak. Legutóbb a miskolciak jól sikerült előadásának tapsolhatott a budapesti közönség.

A beszámolót a Központi Elnökség megvitatta és a jövőre vonatkozólag néhány hasznos tanácsot adott, egyebek között kérte a kulturális főelőadót, hogy személyesen is vegye fel a kapcsolatot a vidéken működő szereplő gárdákkal, látogasson el műsoraikra, rendezvényeikre.

A második napirendi pontban dr. Bódi István főtitkár tájékoztatta a Központi Elnökséget a titkári és adminisztrátori értekezlet időpontjáról és programjáról. A találkozók napirendjét a testület jóváhagyólag tudomásul vette. /Itt közöljük olvasóinkkal, hogy a szeptember 14-én megtartott tanácskozáson szakmai és gazdasági kérdéseket vitattak meg a jelenlévők. Az eseményről lapunk későbbi számában olvashatnak tudósítást./

Ezután Szemerédi István szakmai csoportvezető bejelentette, hogy összeállította a Megyei Szervezetek évi rendes taggyűléseinek időrendjét. /Cikkünk megjelenésének idején már folynak a Megyei Szervezetek szokásos évi taggyűlései. A fontos találkozók kiemelkedő eseményeiről, a beszámolókról és a közérdeklődésre számot tartó javaslatokról, hozzászólásokról a közel jövőben összegező jelentést adunk ki lapunkban./

A továbbiakban néhány bejelentés hangzott el, majd dr. Vas Tibor elnök az ülést bezárta.

- . -

Megyei Szervezeteink életéből

Helyiség átadás Baranya-megyei Szervezetünkénél

Mint ahogy arról már korábban, 1976-ban olvasóinkat tudósítottuk, szövetségünk Baranya megyei Szervezete 1976-ban, özv. Pintér Jánosné hagyatéka alapján megfelelő 104 m² alapterületű helyiséget kapott Pécs város központjában.

Pécs megyei város tanácsai átszervezése 1978-ban megkezdődött és ennek következtében a tanács részére szükségessé vált a megyei szervezetünk által használt helyiségek igénybevétele. A megyei tanács vezetői lehetővé tették, hogy Baranya megyei Szervezetünk az 1976-ikaihoz képest is kedve-

zőbb elhelyezést kapjon. Pécsen a Móricz Zsigmond utca 8. számú különálló ingatlanban egy 130 m²-es iroda és klubhelyiséget kapott szervezetünk az igénybevett helyiségekért. Ez az iroda és klubhelyiség a vasútállomástól mintegy öt percnyi járásra és a rövidesen átadásra kerülő Volán pályaudvartól is jól megközelíthető helyen van, így nemcsak a pécsi, hanem a megyében élő tagok részére is könnyen elérhető. A 130 m² alapterületű épület irodából, két klubhelyiségből, tanulószobából, vendégszobából és korszerűen kialakított szociális helyiségekből áll. Pelső kivitelezése és berendezése a korszerű igényeknek megfelel. A különálló bekerített szabadterület parkosítása is megtörtént, ahol a nyári rendezvények alkalmával tagságunk részére a szabadban is szervezhetnek programokat.

A korábban is irodának használt házban a belső átalakítási munkálatok 1978. decemberében kezdődtek el és a befejezést követően ez év június 27-én a hivatalos átadás megtörtént.

Az átadási ünnepségen jelen voltak a pécsi Városi Tanács részéről Galabár Tibor elvtárs, tanácstitkár, Takács Arpád osztályvezető, Pécs város Ingatlankezelő vállalat igazgatója, Wunderlich József, a Tanácsai Építőipari Vállalat főmérnöke; Szövetségünk központjának képviselőjében dr. Bódi István főtitkár, Szemerédi István szakmai csoportvezető, Váradi Péterné főelőadó; Baranya megyei Szervezetünk részéről Görgényi Miklós elnök, dr. Szigeti György titkár és Monostori Ferencné ügyviteli dolgozó.

Dr. Bódi István főtitkár köszönetét nyilvánította a Városi Tanácsnak, az Ingatlankezelő Vállalatnak, valamint a Tanácsai Építőipari Vállalatnak a kitűnően elvégzett munkáért. Ünnepi beszédében kifejtette, hogy a kölcsönös egyetértés mind a Városi Tanács, mind szövetségünk részéről nagyon eredményesnek bizonyult, mert a megyei szervezet tagsága a korábbihoz képest is értékesebb helyiséghez jutott.

Galabár Tibor tanácstitkár meleg szavakkal mondta el, hogy kiemelt feladatnak tekintették Pécs és Baranya megyei tagságunk részére a megfelelő iroda és klubhelyiség kialakítását. Az Ingatlankezelő Vállalat igazgatója beszédében vállalta, hogy nagy gondot fordítanak a jövőben is a helyiség állagának fenntartására. Wunderlich József főmérnök beszámolt arról, hogy vállalatának dolgozói szívügyüknek tekintették, hogy munkájukat kifogástalanul végezzék el.

Dr. Szigeti György megyei szervezetünk titkára örömet fejezte ki, hogy tagságunk részére még inkább megnyílt a lehetőség színes programok szervezésére és a tagság ügyeinek jobb elintézésére.

Ugy hiszem, mindannyiunk nevében szívből gratulálhatunk Baranya megyei tagtársainknak a nagyszerű iroda és klubhelyiség birtokba vételéhez.

Gerdelics Ferenc

- . -

Ihász Kovács Éva:

PÉLDA ÉS UTMUTATÁS

Ho Si Minh emlékének

Végrendeletül annyit akart:
"Ne legyen nagy temetésem,
se pompa, se fény, se virágok;
nagy gyülekezet ne kísérjen,
temetésem napján az emberek
tovább tegyék a dolguk;
mulásom ne vonja el
a figyelmet a legfőbb tennivalókról,
munkálkodjanak rizsföldjeiken
és vigyék tovább a zászlót,
amelyre vér és sós veríték
fogalmazta:
SZABADSÁG!

Van-e ennél szebb vegytinta;
Van-e fontosabb, emberibb e
szavaknál?
Életed példa és utmutatás volt.
Maradj már mindvégig példa és
utmutatás a szivekben.

- . -

Dr. Solymos Gyula:

30 éves a Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat

Az egyetemes magyar vakügynek jelentős évfordulójához érkeztünk. 30 évvel ezelőtt 1949 július 18-án alapították meg a Vakokat Foglalkoztató Nemzeti Vállalatot, az első korszerű rehabilitációs célvállalatot.

Rövid történeti áttekintés

A magyar vakügy történetének kutatása során a nemlátók foglalkoztatására vonatkozó legkorábbi adatok az 1898-as esztendőből kerültek elő. Ekkor alakultak meg a vakok intézeteiben foglalkoztató műhelyek, melyeket a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület irányított. Az egyesület központja Budapesten volt és létrejött szombathelyi székhellyel a Nyugat-magyarországi, miskolci székhellyel az Észak-magyarországi és Szegeden a Dél-magyarországi területi központ.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy a létrejött foglalkoztatókban kezdetleges, primitív módon indult meg a munka. Az itt foglalkoztatott vakok és gyengénlátók kefekötéssel, seprűkészítéssel, kosárfonással és üvegbefonással, valamint kézi szövéssel foglalkoztak. A műhelyek korszerűtlenek voltak, általában az intézetek alagsorában helyezkedtek el. Nem volt szabályozva sem a munkaidő, sem a munkabér, és lényegében az elvégzett munka fejében egy nagyon silány gondozást kaptak a vakok. Még így is kiváltságos helyzetben voltak azok, akik a foglalkoztatóban helyet kaptak, mert többségükben csak a koldulás és az adományokból való fenntartás jutott az országban élő sorstársak számára. Még a kötelező társadalombiztosítási bejelentést sem tette meg a Gyámolító Egyesület. Így festett Magyarországon a XX. század elején a vakok foglalkoztatása, a róluk való gondoskodás. Ezt nyújtotta akkor a kapitalista Magyarország szociálpolitikája.

A Magyar Tanácsköztársaság rövid fennállása alatt alapvető reformok kerültek bevezetésre. Létrejöttek a demokratikusan megválasztott Intézeti Tanácsok, szabályozták a munkaidőt és a munkabérekét, és eltörölték mindazokat a diszkriminációs intézkedéseket, melyek a látó és a vak dolgozók között addig fennálltak.

A Tanácsköztársaság leverése után a két világháború között a vakok és gyengénlátók foglalkoztatása visszaesett, nem javultak a munkafeltételek, sem a szociális, sem pedig az anyagi viszonyok. Az erősödő fasiszta befolyás a Vakokat Gyámolító Országos Egyesületben is éreztette hatását és a vakügy területén megjelent a politikai jellegű hátrányos megkülönböztetés. Bizonyos mérvű konjunktúra és a foglalkoztatás növelése a II. világháború alatt tapasztalható volt, mert akkor súlyos munkaerő gondok jelentkeztek az országban.

Közismert, hogy a II. világháború rendkívül súlyos szociális terhet hagyott örökségbe a felszabadult országnak. E nehéz szociális viszonyok között a vakok és gyengénlátók helyzete is nagy mértékben rosszabbodott. A foglalkoztatás hosszú ideig szünetelt nyersanyaghiány és egyéb okok miatt.

A vakokat foglalkoztató első vállalat létesítése

Döntő fordulatot az 1949. év hozott a magyar vakügy fejlődésében. Ekkor jelent meg a 3200/1949. Miniszterelnöki rendelet, amely kimondta, hogy a vakokról való gondoskodás állami feladat. Ennek a jogszabálynak az alapján hozták létre a Vakokat Foglalkoztató Nemzeti Vállalatot, melyet a Népjóléti Miniszter előterjesztésére a Népgazdasági Tanács hagyott jóvá. E cikk írója 1948-ban tanulmányt készített a vakok foglalkoztatásának lehetőségéről és e tanulmányt az illetékes párt és állami szervek elfogadták, segítséget nyújtottak az új vállalat alapításához.

A vállalat 1949 júliusától 1950 október 1-ig országos vállalatként működött és a tanácsok megalakulásával a szombathelyi és szegedi üzemek mint önálló tanácsai vállalatok folytatták munkájukat. Ennek alapján a vállalat elnevezése is megváltozott és Fővárosi Kefe- és Seprűgyártó Vállalat néven folytatta a mai napig is működését.

Az új vállalat létrehozásának jogi alapja megteremtődött, azonban az indulásnál számos nehézséggel találtuk magunkat szemben. Mindenekelőtt hiányoztak a gyakorlati tapasztalatok, sem hazai, sem nemzetközi téren semmiféle dokumentáció nem állott rendelkezésre. Volt azonban egy rendkívül lelkes kollektíva, amely bizonyítani akarta, hogy egy olyan vállalat is képes eredményesen működni, melynek dolgozói túlnyomó többségben vakok és gyengénlátók. Ma már elmondhatjuk, a lelkesedés, a tenakiarás és a különböző párt és állami szervek segítségével a kitűzött feladatokat teljesítettük sikeresen.

A vállalat fejlődése az elmúlt három évtizedben

1949 júliusában mintegy 70 fővel kezdtük meg a munkát, és a létrehozott termelési érték 3 millió forint körül volt. A fejlődést jellemzi, hogy 1979-ben a vállalat évi terve 92 millió forint, a foglalkoztatott dolgozók száma 503 fő, ebből a csökkent munkaképességűek száma 418 fő, és a vak és gyengénlátók száma 292 fő.

1949-ben 3 profilban folyt a termelés:

- a/ különböző kefe-termékek
- b/ seprűgyártás
- c/ kéziszővés

1967-től kezdődően új profilként vezettük be a kooperációs tevékenységet, amely finommechanikai és híradástechnikai szerelési munkálatokból áll. A kezdeti stádiumban szinte teljesen kézimunka jellegű technológiát alkalmazott a vállalat, majd a 60-as évektől kezdődően gyorsított műszaki fejlesztést hajtottunk végre. Csak a legfontosabb műszaki fejlesztésre és gépesítésre kívánunk utalni.

A kefeüzembe bevezettük a pamatadagológépes rendszert és az utóbbi években nagy teljesítményű kefeipari furó és tömőgépeket állítottunk a termelés szolgálatába. A seprűüzemben olasz importból származó présgépeket és villany varrógépeket szereltünk fel. A kőzi szövést felváltotta a mechanikai szövőgép és ma már szovjet automata szövőgépek állnak rendelkezésünkre. A kooperációs műhelyben számos kis- és célgépet helyeztünk üzembe. A vállalat műszaki színvonala megfelel egy korszerűen gépesített gyár magas követelményeinek. Tapasztalataink szerint a vak és gyengénlátó dolgozók szívesen fogadták a korszerű gépeket, mert ezek a termelő berendezések megkönnyítik munkájukat és jelentősen emelkedik a termelékenység.

Kiemelkedő eredménynek tekintjük, hogy a vállalat az elmúlt években korlátlanul biztosította a munkára jelentkezők felvételét. Az üzemben belüli foglalkoztatás mellett megszerveztük a budapesti és a vidéki be-
dolgozói rendszert.

A vállalat működése során jó hírnevet ért el, szívesen vásárolják termékeinket. Pontos megbízható szállítóknak ismernek bennünket. A ter-

melési, gazdasági és műszaki fejlesztési feladatok mellett elsőrendű kötelességünknek tartottuk dolgozóink élet- és munkakörülményeinek állandó javítását. A vállalat 1953 november 1. óta a Laky Adolf utcai korszerű üzemházban működik. A munkahelyek megfelelő színvonalon eleget tesznek a szociális, kulturális és jóléti igényeknek. Nem véletlen, hogy dolgozóink a vállalatot második otthonuknak tekintik. 1957 április 1. óta a fizikai munkát végző sorstársak heti 36 órás munkaidőben dolgoznak. Nagy súlyt fektetünk arra, hogy dolgozóink jövedelmi viszonyai rendszeresen javuljanak. 30 év alatt több mint 1000 vak és gyengénlátó dolgozó fordult meg üzemenkben, és büszkéek vagyunk arra is, hogy számos kiemelkedő kádert adtunk a magyar vaktügynek.

A foglalkoztatás mellett dolgozóink politikai öntudata, szocialista gondolkodási módja jelentős fejlődésen ment keresztül. Igen nagy számban vesznek részt állami és politikai oktatásban. A szocialista munkaversenyben és a brigádmozgalomban példamutatóan veszik ki részüket. A vállalat kollektívája számos kiemelkedő termelési sikert ért el, és ezért több ízben magas szintű erkölcsi megbecsülésben részesült.

Ugy ítéljük meg, hogy a vállalat az egyetemes magyar vaktügynek jó szolgálatot tett az elmúlt három évtizedben. Bebizonyította, hogy a vak és gyengénlátó ember öntudatos, fegyelmezett lelkiismeretes dolgozó, és ezzel lehetővé vált, hogy a társadalomban való integráció megvalósuljon. Végeredményben így válnak dolgozóink a társadalom egyenrangú tagjaivá.

A vállalat, valamint a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége, illetve a szövetség budapesti és vidéki szervei között harmonikus, gyümölcsöző kapcsolat alakult ki, melyet a vállalat elismer és megfelelően becsül.

Ugy értékeljük, hogy a 30 éves tevékenység jó alapot szolgál a vállalat további fejlődéséhez és dolgozóink személyes boldogulásához.

- . -

Szemerédi István:

Gyógymasszőr továbbképző tanfolyam

A szakcsoport vezetői nagy gonddal és hozzáértéssel szervezték meg a gyógymasszőr továbbképző tanfolyamot. Azt a célt tűzték maguk elé, hogy a tavalyinál színvonalasabb, eredményesebb továbbképzést nyújtanak gyógymasszőreinknek. Ez a törekvésük sikerrel járt, mert az idei tanfolyam már egyhetes volt. Az első napon a szakcsoport taggyűlésére került sor, amelyen olyan fontos kérdéseket is megvitattak, mint pl. a szakcsoport működési szabályzata és a vezetőség beszámolója az egyéves munkáról.

1979 július 26-án kezdődött meg a továbbképző tanfolyam, amelyre az ország minden részéből érkeztek a jelentkezők, mintegy 50 gyógymasszőr jött el, hogy részt vegyen a munkában. A meghívott vendégek között láttuk dr. Bódi István főtitkárt, Pinviczki Györgyöt, a Budapesti és Pest megyei szervezet titkárát, Forstreiter Juditot, a Szociális Intézetek Központjának képviselőjét. Jelen volt e sorok írója, a szövetség szakmai csoportjának vezetője.

A tanácskozást Auerweck Imre, a gyógymasszőr szakcsoport elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a vendégeket és a megjelent tagokat. Elmondta, hogy milyen napirendi pontokat kell az értekezletnek megvitatnia. Kifejezte örömét, hogy vidékről szép számmal jelentek meg és közölte azt is, tudomása volt arról, hogy még sokkal többen jöttek volna, de a nyári szabadságolás miatt a kórházak, fürdők nem tudták nélkülözni gyógymasszőreink munkáját.

Az 1. napirendi pontban a taggyűlés megtárgyalta a szakcsoport működési szabályzatát, amely felett komoly vita alakult ki. Szabályozták, hogy ki lehet a gyógymasszőr szakcsoportnak tagja és a belépésnek mi a módja. Jól esett hallani, hogy ezen a taggyűlésen nemcsak a jogokról,

hanem a kötelességekről is szó esett és ez utóbbi fontos kérdést a tagok boncolgatták. Végül is a működési szabályzatot jóváhagyták és kifejezték a vezetőség munkája iránti elismerésüket.

A 2. napirendi pontban Turi József, a szakcsoport titkára számolt be a vezetőség egyéves munkájáról. A beszámoló kritikus hangvételű volt. Nemcsak az elért eredményekről, de a hiányosságokról is szólt. Többek között elmondta az előadó, hogy sikerült előkészíteni és megszerkeszteni a szakmai lapot, amelyet a gyógymasszörök szakmai fejlődése érdekében adnak ki. A lap félévenként jelenik meg pontírásban. Ismertette az előadó az egyhetes továbbképzés programját és tájékoztatást adott a szakvezetés munkájáról, gondjairól. Kiemelte, hogy a szövetség vezetősége mindenben támogatta a szakcsoport tevékenységét. Hiányolta, hogy a gyógymasszörök egy része nem mutatott érdeklődést a szakcsoport munkája iránt és nem érdeklődött a szaklap iránt sem. Az újságban mód lenne vidéki tagjaink cikkeinek elhelyezésére is, természetesen az írásoknak közérdeklűeknek kell lenniük. Budapesten havonta egy alkalommal klubdélutánt tart a szakcsoport. Nagyon szeretné, ha a jövőben ezen minél többen vennének részt. Kiemeljük még, hogy részletesen foglalkozott a beszámoló minden olyan problémával, amely a gyógymasszörök munkájával kapcsolatos. Végül bejelentette, hogy Buczkó András, az országos vezetőség tagja, elfoglaltságára való hivatkozással tisztségéről lemondott. Javasolta, hogy helyette Deckelmann Róbertet válasszák meg. A taggyűlés egyhangulag elfogadta a javaslatot és Deckelmann Róbertet megválasztotta.

A beszámolót vita követte. A vendégek mind felszólaltak és segítségükre, támogatásukra biztositották a szakcsoportot. Az élénk vitába a tagság nagyrésze bekapcsolódott és sok elvi kérdést megvitatott, sok konstruktív javaslatot vetett fel, amelyeknek megoldása a Szövetségre és a szakcsoport vezetőségére vár.

Hangsúlyozták többen, hogy jó lenne, ha a továbbképző tanfolyamok képesítés szempontjából minősítést jelentenének. Hangsúlyt kapott újból a gyógymasszörképzés fontossága, a pályaalkalmasság jelentősége és hogy mennyire fontos a rátermettség, a megbízhatóság, a betegekkel való emberséges, megértő foglalkozás. A gyógyító munka lényege és eredményessége a szakképzettség mellett türelmes, szeretetteljes munkát igényel. Gyakran igényli a beteg, hogy kezelés közben a masször vele elbeszélgeszen és ehhez a gyógymasszörnek gazdag ismeretekre, intelligenciára van szüksége és arra, hogy meglévő tudását állandóan fejlessze, gyarapítsa.

A javaslatokra részben a szakcsoport vezetői, részben a szövetség képviselői adták meg a választ.

A továbbképző tanfolyam védnökségét dr. Benedek Tibor, a Weil Emil Kórház tanára vállalta. Ennek óriási jelentősége volt, ugyanis a tanár ur gondoskodott arról, hogy a továbbképző tanfolyam orvosi előadásait a Weil Emil kórház főorvosai, orvosai, társadalmi munkában vállalják. A programból - hogy csak néhány témát említsünk - kiemeljük az idegsebészetről, agysebészetről, ideggyógyászatról szóló orvosi előadásokat, de nagyon izgalmas és érdekes előadást hallhattak a résztvevők az akupunkturális kezeléstről is. Volt a programban egy ismeretterjesztő előadás is, amely hazánk gyógyvizeivel, gyógyfürdőivel foglalkozott. Ez azért volt nagyon érdekes, mert gyógymasszörökünk közül nagyon sokan gyógyfürdőkben dolgoznak.

Az előadásokat élénk érdeklődés és vita kísérte.

A zárókonferencián, amikor a szakcsoport vezetői megvonták a mérleget, értékelték a továbbképzést, örömmel állapították meg, hogy érdekes volt megszervezni az eseménysorozatot, mert tanulságos, színes volt és elérte célját. Dr. Benedek Tibor tanár ur is pozitívan értékelt a továbbképző tanfolyamot és tanácsolta, hogy a jövőben a tematika összeállításánál azt az elvet kell követni, hogy egy-egy betegség gyógyításának behatóbb, részletesebb ismertetésével, megtárgyalásával foglalkozzanak.

A szövetség képviselői kifejezték köszönetüket mindazoknak, akik valamit is tettek annak érdekében, hogy a gyógymasször továbbképző tanfolyam eredményesen végződjék. Hangsúlyozták a tanfolyam jelentőségét, szükségességét és az elkövetkező feladatokhoz jó munkát kívántak a szakvezetésnek. Az egyhetes komoly munka befejező aktusaként a szakcsoport vezetősége gondoskodott arról is, hogy a résztvevők egy kicsit szórakozzanak, július 21-én, szombaton, a szövetség székházában bankettet rendezett, ahol fehér asztal mellett baráti beszélgetések bontakoztak ki. A hangulatos zenére sokan táncoltak. Ez az este kellemes befejezése volt egy rendkívül hasznos eseménysorozatnak.

- . -

EGY ÚJ SOROZAT ELÉ

Tisztelt Olvasóink!

Régi kívánságnak tesz eleget lapunk, amikor rotaprint-kiadványokban megindítjuk a "Vak szerzők prózai alkotásai" című sorozatot.

A szerzők java részét már ismerik a "Vak költők versei" című rovatból. Természetesen, ha olyan írótól kapunk műveket, akit még nem mutatunk be a fenti sorozatban, életrajzokról, művészi hitvallásokról, hagyományainkhoz hiven pársoros ismertetést adunk közre.

Reméljük, hogy novellákat, elbeszéléseket, kisebb karcolatokat bemutató sorozatunkat örömmel olvassák és így sok kellemes, színes élménnyel gazdagodhatnak.

A SZERKESZTŐSÉG

Rácz Lilla:

A palást.

Esténként a várfalon sétálgatott, meg-megállt, nézte a tengert a lassan lopódzó alkonyatban, a halászokat, amint hálókival babrálnak. Azután fel-feltünedeztek a csillagok, az otthonról jól ismert csillagképek a biztatóan hunyorogtak. A keskeny, sötét tengerágon túl Ciovo szigete hallgatott s azon túl megint a tenger, morajlón és titokzatosan. Néha beleszimatolt a levegőbe:

- Füstszagot érzek, - mondta önmagának - megint füstszagot.

A láthatatlan füstöt mintha észak felől hozta volna a szél. Még ál-mában is kísérté. Felgyújtott falvak, égő kazlak és állattetek fojtó, keserű füstszaga volt ez, de senki más nem érezte, csak ő.

- Nem érzitek? - kérdezte környezetétől, de azok összenéztek:

- Nem uram. Talán a halászok kunyhói felől jön.

De ő tudta, hogy ez nem a halászok kunyhóiból jön; az békés és csipősen gyantaszagú füst, az, amit ő érez, az a pusztulás füstje.

Ezen az utolsó estén már nem érezte. Halott csend áradt észak felől, nem tudta, micsoda csend, a megsemmisülésé, vagy az ujjászületés előtti csend. A reménytelenség, vagy a bizakodás csendje?

Fel-alá járt a várfalon. Egy-kettő, egy-kettő... Tragurion szigetére ráborult az éjszaka, a várban azonban szövátnekek világítottak, s az udvarban fáklyafénynél a málhákat szíjjaszták.

Mégegyszer végignézett a sötétbe boruló hegyeken és a feketén csillogó tengeren. Oh, hogy gyűlölte ezeket a hegyeket, még a tengert is néha. Mennyi keserűség és bánat érte, mióta ideérkezett! A menekülés rettenetes napjai után a csapás; a két kislány halála Kis várában, s a hazáról érkező hírek! A vad hordák dulása, kegyetlenkedései, égő falvak, meggyalázott holttestek, pusztuló ország, - s ő itt, tehetetlenül... És a szabadulás, a hazatérés olyan messze volt... Most eljött végre, mégis.

Mély lélegzetet vett a sós, párás tengeri levegőből. Nem érezte magát fáradtnak. A szive nyugodtan és erősen dobogott, agyában tervek ér-

lelődtek, karjain megfeszültek az izmok. Fehéren világító magas homloka mögött az akarat legyőzte a fásultságot. Legszívesebben már most, azonnal indulna.

A bástyán sietős léptek kopogtak.

- Te vagy, Egyed szolgám?

- Én volnék nagyuram. Királyasszonyunk kéret, látni szeretne egy kicsinység. A vendég is megérkezett. Subits vajda a lovagteremben vár. -

- Mondd meg a vajdának, legyen kis türelemmel.

Egyed eltiúnt, elnyelte a sötétséget. A király elgondolkozva lépegetett lefelé a magas kőlépcsőkön. A déli torony egyik kis terméből világosság szűrődött ki. A királyné kamrája. Belépett.

A fiatal királyné magastámlájú karosszékben ült, két szolgálólánya ruhákat rakosgatott a nagy utiládákba. Laszkarisz Mária szép, sötét szemű árnyékosak voltak és átvirrasztott éjszakákról tanuskodtak. Finom arcán a bánat megtelepedett s mintha már el sem akarna tűnni onnan.

A szolgálólányok egyike himzett gyermekruhákat vett elő a mély szekrényből. A fodros, szalagos ruhácska szinte repülni látszott.

- Pihenj le, urnóm, - nagy ut áll előttünk.

- Ne neheztelj, hogy hivattalak, - mondta a királyné, - látni akartalak. Nagyon nehezen megyek el innen. Félek, És az a két kis kőkoporsó is idehuz. -

Az utolsó szavakat már szinte magának mondta.

A király intett, a két szolgálólány meghajolt és elsietett.

- Mária, kedvesem, figyelj reám. Az ur nagyon megpróbált bennünket és lesujtott népiünkre. Mindnyájunknak vannak halottai, mindnyájunknak vannak sebei. Drága leánykáinkat, Katalint és Margitot sirig fogom gyászolni én is, de nekem most már előre kell nézmem. Az életünk megmaradt, a te életed talán arra, hogy újra gyermekkel ajándékozz meg; az én életem meg a népem feltámasztására. Nagyon nehéz lesz mindkettőnknek, mindnyájunknak. Ne gondoldj most a kis koporsókra. Két kis virágszálunk békén nyugszik már, kérlek, próbálj megnyugodni. Add a kezedet.

A király keze átkulcsolta a finom, vékonyra fogyott ujjakat. Meleg és erő áradt kezéből; a királyné érezte, hogy valami álmos nyugalom vesz erőt rajta, ködösen rámosolygott urára és lecsukódtak szemel.

Béla csendesesen hagyta el a kis kamrát és a szolgálólányokat hívta.

- Készítsetek ágyat urasszonyotoknak. Elfáradt és pihenni vágyik.

.....

A fegyverteremben két fáklya világított és halványan a kandalló tüze is. A kandalló mellett ott állt Juriy Subits, a brebiri Subits család legidősebb fia, magas termetével, kiegyenesedve. Arca, mint a horvátoknak általában, nemes és szabályos volt, barna, selymes szakállán és meleg barna szemében megcsillant a tűz fénye. Mikor a király belépett, meghajolt.

- Üdvözöllek Subits vajda. Bucsuzni szeretnék tőled és megköszönni neked mindazt, amit értünk tétél.

A vajda elhárító mozdulatot tett kezével. - Semmit sem tettem uram. Alattvalód vagyok és életed drága nekem.

A király eltűnődött.

- Életem? Az életem most Magyarország élete. Ha Magyarország elpusztul, az én életem semmi. De nem fog elpusztulni. Már minden a fejemben van, tudom hibáimat, tudom, hol kell javítani. Csak magunkban bizhatunk Juriy, kedves hivem és az olyanokban, mint te és hű horvátjaid. Tudod, hogy hiába fordultam támogatásért Gergely pápához és az álnok Friderikuszhoz. Fortélyos harcuk, mit egymással vívtak fontosabb volt, mint országunk élete. Pedig a veszély Európát is fenyegette s rajtunk tört meg. Nem segítettek a keresztény országok, csak sajnálkoztak, szemüket forgatták s tán még könnyet is hullajtottak temetésünkön... de még nem haltunk meg....

Béla elhallgatott, mintha választ várt volna. A fahasábok pattogva égtek, fel-fellobogtak és árnyékokat vetettek a magas falakra.

- Mennyi tenger hiba, istenem! A kunokkal is jót akartam, de nem értette senki. Erős nép, harcos nép, de másként éltek, mint mi és nemeseinktől csak panaszt hallottam róluk, hogy így, meg úgy... károkat okoznak és én meg csak pártolom őket. Aztán megölték a kun királyt és mind ellenünk fordult.

Az éjszaka belopakodott a terembe. A tenger hűvös lehellete kicsit meghorzongatta a királyt. Fázott és melege is volt egyszerre.

- Kedves, jó hívem, Subits vajda. Nagy terveim vannak és erősnek érzem magam. Más ország lesz, amit majd alapítok... Várakat fogok építtetni, a várak ellenállnak. A várakkal még a tatárok sem bírtak s a jól megerősített, falakkal körülvett városokkal sem. A sereg a pusztán, az erdőn, a völgyekben semmi. De a várakat nem fogják bevenni....

Belebámult a tűzbe, sokáig hallgatott.

Most megszólalt a vajda. - Beszélj uram, beszélj nekem terveidről. Nagy gondolatok születtek benned s öröm tölt el, mert nem hal meg már nemzedék, ha te élni tudsz értük.

- Engem isten meglátogatott, de meg is világosított. Vissza kell adnom az urak hatalmát a tanácsban. Koldus király lettem, nem tudok magam kővárakat építeni, de az uraknak, a nemes uraknak van erejük, van robotosuk. Birtokokat fogok adományozni és ők várakat fognak nekünk építtetni. Tudom, hogy magam fölé helyezem ezzel őket, mert akinek vára van, az egész környéken uralkodik. Akinek pedig birtokán több vára is lesz, az uralkodik a többi birtokos fölött. Erős kéz kell ide Jurij, kedves hívem, de erős kezem lesz. És velem mi lesz, azzal most nem gondolok...

Béla kinézett az ablakon a sötét éjszakába s úgy figyelt, mintha máris látná a várakat, a hatalmas várakat emelkedni az erdős-hegyes vidéken, melyeken megtörik a támadó külső ellenség minden fortélyja. Aztán hirtelen újra visszafordult és nagyon élénken folytatta:

- Nem voltak városaink, most majd lesznek. Városokat fogok telepíteni. De kiből, uramisten, hiszen megfogyatkozott a népem! Iparosokat és kereskedőket fogok behívni némethonból. Szorgalmas nép, tud is és akar is dolgozni, hiszen saját magának dolgozik, de közben királyi jövedelmünket is pótolják módjukkal. A városokat is falakkal vétetem majd körül. Önkormányzatot adunk nekik, maguk választhatják majd bírájukat, tanácsukat. Kereskedni fognak, vásárokat tartanak majd, meggazdagodnak, s velük az ország is.

Odakint felzugott a szél és hamarosan esőcseppek kopogtak a várfalakon, de a király már szinte nem látott és nem hallott; hatalmas embertemésztő látnoki terveire gondolt és keresztülnézett a vastag falakon.

- Kibékítem a hunokat és visszahívom őket. A Duna-Tisza között megtelepedhetnek. A Duna-Száva vonaltól délre bánságokat szervezek. Szerbia és Bosznia védőbástyáink lesznek.

Elhallgatott és csendesen, szinte magának mondta: Mennyi időm lesz, mennyi időt ad nekem az ur, nem tudom. De megállok helyemen, mert majd jön nálam nagyobb király is és annak úgy kell átadnom az országot, - erősen és legyőzhetetlenül.

Az éjszakai zápor egyre porzott odakinn. Ritka az eső Dalmáciában. Subits vajda úgy érezte: áldás. De nem szólt, várta a kegyelmes elbocsájtást.

Aztán a zápor lassan szünni kezdett és Béla, mint álomból, hirtelen felocsudott. Kezével tapsolt.

Egyed és Simon léptek be, rájuk parancsolt.

- Hozzátok a zöldpántos ládát.

Ketten hozták. A rézpántok fénylettek, a király kinyitatta a ládát és föléje hajolt.

- Tudod kedves hívem, hogy földönfutó és szegény király vagyok. Ma még az vagyok. De hűségtekért jutalmat és emléket kívánok hagyni a trogiriaknak. Vedd tőlem koronázó palástomat.

Saját kezével nyult a ládába és kiemelte az igazgyönggyökkel varrt palástot. A gyönggyök nemesen és tompán fénylettek. Az aranyfonallal varrt

himzés a lovon ülő Pannoniai Szent Mártont ábrázolta, amint köpenyének felét lehasítja és egy szegénynek adja.

A sulyos palást egy darabig a király karján feküdt, aztán átnyújtotta Jurij Subitsznak. A horvát főúr megrendülten vette át a csodálatos értékű ajándékot.

- Uram, mivel érdemeltük és hogyan köszönjük?...

- Emlékezzetek Bélára, Magyarország nehéz sorsu királyára és tartások meg őt továbbra is szívetekben. Amen.

A király odalépett Jurijhoz és megölelte.

- Eredj hivem. Köszöntséd nevemben a trogiriakat és élj boldogul.

A földesur meghajolt és görnyedten eltávozott. Kincsét, a palástot úgy szoritotta magához, mintha századok majd egyszer felelősségre vonnák, ha bármi baja is történne.

Lassan világosodott. A fáklyákat kioltották, a kandallóban már csak üszkös fahasábok heverték. Az udvaron kúrtszó harsant s a lovak nyerítése hallatszott.

Nem kívánsz lepihenni egyet, uram? - kérdezte féltőn az öreg hűséges Simon.

A királyon nem látszott fáradtság.

Majd egyszer, kedves szolgám, majd sokára. Most végre hazamegyünk.

- . -

Szövetségünk hangoskönyvtárából kölcsönözhető műsoros kazetták jegyzéke

Jelmagyarázat: Z = műsoros kazetták
Ea = előadó
V = vezényel

A művek után feltüntetett első szám azt jelenti, hogy hány sorozat található az illető műből a könyvtárban.

A második szám azt tünteti fel, hogy az egyes művek hány kazettából állnak.

Prózai művek:

Z/1. Ady Endre: Ifju szivekben élek	3	1
Ea. Latinovits Zoltán		
Z/2. Krudy fantázia. Válogatás Krudy Gyula műveiből.	3	1
Ea. Latinovits Zoltán		
Z/3. Ady-versek. Ea. Latinovits Zoltán	3	1
Z/4. Szilágyi György: Hanyas vagy?	3	1
Ea. Kálmán György		
Z/5. Regélő /dalok, versek, mesék gyermekeknek/	3	1
Ea. Kalácska együttes, Vallai Péter, Vital Ildikó, Márta István, Sebő együttes		
Z/6. Andersen mesék. A magyar rádió felvételeinek felhasználásával.	3	1
Z/7. Grimm mesék. A magyar rádió felvételeinek felhasználásával.	3	1

Zeneművek:

Z/8. J.S.Bach: A 1. d-moll toccata és fuga	3	1
2. f-moll preludium és fuga		
3. C-dur preludium és fuga		
B 1. Esz-dur triószonáta		
2. F-dur Pastorale		
Ea. Lehotka Gábor		
Z/9. J.S.Bach: II./ h-moll/ szvit	3	1
III. /D-dur/ szvit		
Ea. Liszt Ferenc Kamarazenekar		
V. Sándor Frigyes		

Z/10.	J.S.Bach: Brandenburgi verseny No.1-6 Ea. Liszt Ferenc Kamarazenekar V. Sándor Frigyes	3	2
Z/11.	Bartók: A csodálatos Mandarin-szvit Zene hurossal, ütőhangszerekre és celestára Ea. A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara V. Lehel György	3	1
Z/12.	Bartók: III. zongoraverseny Ea. Ránki Dezső Brácsaverseny Ea. Németh Géza Ea. Magyar Állami Hangversenyzenekar Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara V. Ferencsik János Kórodi András	3	1
Z/13.	Beethoven: IX. szimfónia Op. 125 Ea. Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/14.	Beethoven: D-dúr hegedűverseny Op. 61 Ea. Kovács Dénes Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/15.	Beethoven: III. szimfónia, Op. 55 "Eroica" Ea. Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/16.	Beethoven: V. szimfónia, Op. 67 Egmont nyitány, Op.84 Ea. Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/17.	Beethoven: VI. szimfónia /Pastorale/ Ea. Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/18.	Beethoven: VII. szimfónia, Op.92 Ea. Állami Hangversenyzenekar V. Ferencsik János	3	1
Z/19.	Beethoven: Trió két oboára és angol kürtre Kettős klarinétra és angol kürtre Ea: Pongrácz Béla, Tóth László, Kovács Béla, Eisenbacher Miklós	3	1
Z/20.	Berlioz: Fantasztikus szimfónia. Op. 14 Ea. A Magyar Rádió és Televízió Szimfó- nikus Zenekara V. Charles Munch	3	1
Z/21.	Bizet: Az arles-i lány, II. szvit Grieg: Peer Gynt, II. szvit Smetana: Moldva Ea. Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara V. Medveczky Ádám	3	1
Z/22.	Brahms: Magyar táncok No. 1-21. Ea. Győri Filharmónikus Zenekar V. Sándor János	3	1
Z/23.	Chopin: Négy scherzo Ea. Ránki Dezső	3	1
Z/24.	Chopin: /A/ f-moll fantázia, Op. 49 Ravel: Szonatina A víz játéka Chopin: /B/ Fisz-dúr impromptu, Op.36 Liszt: Etude - "La Campanella" Cziffra: Parafrázis Rossini A tánc című darabjára Improvizációk Rossini Tell Vilmos nyitányára Ea. Cziffra György	3	1

- Z/25. Dvorák: IX. szimfónia, "Uj világ" 3 1
Ea. A Budapesti Filharmóniai Társaság
Zenekara
V. Medveczki Ádám
- Z/26. Dvorák: Gordonkaverseny Op. 104 3 1
Ea. A Budapesti Filharmóniai Társaság
Zenekara
V. Oberfrank Géza
- Z/27. Erkel: Részletek a Hunyadi László c. operából 3 1
Ea. Simándy József, Orosz Julia,
Déry Gabriella
- Z/28. Erkel: Részletek a Bánk bán című operából 3 1
Ea. Sólyom Nagy Sándor, Komlóssy Erzsébet,
Réti József, Simándy József, Agai
Karola, Melis György
- Z/29. J.Haydn: Szimfónia D-dur No. 31 3 1
Ea. Magyar Kamarazenekar
D-dur szimfónia No.73
Ea. Magyar Kamarazenekar
V. Tátrai Vilmos
- Z/30. J.Haydn: "Bucus" szimfónia, No.45 3 1
"Emelkedés" szimfónia, No.26
G-dur szimfónia, No.27
Ea. Magyar Kamarazenekar
V. Tátrai Vilmos
- Z/31. Kodály: Hány János-szvit 3 1
Galántai táncok
Marosszéki táncok
Ea. Budapesti Filharmóniai Társaság
Zenekara
V. Ferencsik János
- Z/32. Kodály: Psalmus Hungaricus 3 1
Fölszállott a páva
Ea. Magyar Állami Hangversenyzenekar
V. Doráti Antal
- Z/33. Liszt: Dante szimfónia 3 1
Ea. A Magyar Rádió és Televízió Szimfó-
nikus Zenekara
V. Lehel György
- Z/34. Liszt: Esz-dur zongoraverseny 3 1
Ea. Kiss Gyula
Haláltánc
Ea. Magyar Állami Hangversenyzenekar
V. Ferencsik János
- Z/35. Liszt: Tasso 3 1
Hungária
Ea. Magyar Állami Hangversenyzenekar
V. Ferencsik János
- Z/36. Mendelssohn: Olasz szimfónia Op. 90 3 1
Hegedűverseny, Op. 64
Ea. Kovács Dénes
Magyar Állami Hangversenyzenekar
V. Németh Gyula
- Z/37. W.A. Mozart: Esz-dur zongoraverseny K. 271 3 1
Esz-dur zongoraverseny K. 449
Ea. Ránki Dezső
Liszt Ferenc Kamarazenekar
V. Sándor Frigyes

- Z/38. W.A.Mozart: d-moll zongoraverseny, K. 466 3 1
D-dur koncertrondó, K. 332
Ea. Fischer Annie
A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus
Zenekara
V. Lukács Ervin
- Z/39. W.A.Mozart: g-moll szimfónia, K. 550 3 1
B-dur szimfónia, K. 319
Ea. Magyar Kamarazenekar
V. Tátrai Vilmos
- Z/40. Muszorgszkij: Hovanscsina-előjáték 3 1
Egy éj a kopár hegyen
Egy kiállítás képei
Ea. Magyar Állami Hangversenyzenekar
V. Németh Gyula
- Z/41. M.Ravel: Bolero 3 1
Pavane
Ludanyó meséi
Spanyol rapszódia
Ea. A Budapesti Filharmóniai Társaság
Zenekara
V. Kórodi András
- Z/42. Stravinsky: Tavaszi áldozat 3 1
Ea. A Budapesti Filharmóniai Társaság
Zenekara
V. Kobayashi Ken-Ichiro
- Z/43. Operaáriák Székely Mihály előadásában 3 1
/Mozart, Haydn, Verdi, Rossini, Borodin
és R. Strauss műveiből/
- Z/44. Vivaldi: Négy évszak 3 1
Ea. Kovács Dénes
A Magyar Rádió és Televízió Szimfó-
nikus Zenekara
V. Lamberto Gardelli
- Z/45. Mozart áriák Sass Sylvia előadásában 3 1

- . -

Dr. Falvai Ferenc: Jogi rovat

Néhány közérdekű devizajogi rendelkezésről

I. rész.

1./ Közismert tény, hogy hazánk külgazdasági kapcsolatai alapvető jelentőségűek gazdasági fejlődésünk szempontjából. E külgazdasági kapcsolatok bonyolításához viszont elengedhetetlen előfeltétel, hogy az ország megfelelő mennyiségű külföldi fizetőeszközzel /devizával/ rendelkezék. Az ország devizakészletének folyamatos biztosítása érdekében tehát szükségeszerű, hogy az ország devizakészlete egy kézben legyen és azzal megfelelő tervszerűséggel gazdálkodjanak. Ennek az elvnek gyakorlati érvényesülése tükröződik azokban a rendelkezésekben, amelyek a külföldi fizetőeszközök forgalmát szabályozzák. A külföldi fizetőeszközök forgalmának szabályozása körében általános elv, hogy csak devizahatósági engedéllyel szabad az országban külföldi fizetőeszközökkel fizetni, külföldi fizetőeszközt az országból kivinni. Ehhez kapcsolódóan a forint, mint belföldi fizetőeszköz külföldre való kivitele, illetve külföldről való behozatala is devizahatósági engedélyhez van kötve. Ugyancsak devizajogi korlátozás alá esik mindennemű /a kereskedelmi üzlethálózatban megvalósult forgalom kivételével/ külföldiekkel való szerződés-kötés, ha a szerződés tárgya belföldön lévő vagyoni érték, vagyis árucikk.

A fenti rendelkezések részletesebb bemutatása előtt utalunk arra, hogy a devizahatósági jogkört az országban tulnyomó részben a Magyar Nemzeti Bank látja el. A fogalmak egyértelmősége érdekében szükséges a valuta és deviza jelentése közötti különbségre rámutatni. Valután egyszerszerűen a külföldi fizetőeszközt értjük. A deviza ezen tulmenően minden külföldi pénznemben fennálló követelést is jelent. Az ország devizakészletének egy kézben való tartása érdekében írja elő a jogszabály, hogy minden állampolgár köteles a birtokába került külföldi fizetőeszközt a birtokba jutástól számított 8 napon belül a Bank részére vételre felajánlani. E vonatkozásban tehát közömbös, hogy milyen címen került a belföldi személy birtokába a külföldi fizetőeszköz /külfölditől kapta ajándékba, örökölte, munkabéreként kapta stb./

Természetesen kivételt képez az, amikor a devizahatóság meghatározott rendeltetési céllal ad a belföldi személynek devizát. Ennek leggyakoribb esete a külföldre való utazás. Ekkor természetesen jogosult a belföldi személy a kapott külföldi fizetőeszközt felhasználni, de csupán arra a célra, amelyre azt kapta. A külföldi utazások kapcsán kapott fizetőeszközt tehát az utazással kapcsolatosan rendszerint felmerülő élelmezési és szállásköltségek és más apróbb kiadások fedezésére szabad felhasználni, tilos azonban azt zömmel áruvásárlásra fordítani.

A vételre felajánlási kötelezettség szabálya alól kivételt képez általában a 200.- Ft összeget meg nem haladó külföldi fizetőeszköz.

Egyébként amennyiben a devizahatóságtól kapott devizaértéket pl. külföldi utazás alkalmával a belföldi nem költi el, úgy köteles a fenti értékhatáron felül megmaradó külföldi fizetőeszközt is 8 napon belül vételre felajánlani.

Csupán a devizahatóság jogosult devizaértéket forintra, illetőleg forintot devizaértékre átváltani. A belföldiek között ilyen szerződés tilos, még abban az esetben is, ha a hivatalos, Bank által megállapított árfolyamon való átszámításban állapodtak meg. Kimondja a jogszabály általános tilalomként, hogy devizaértéket belfölditől tilos átvenni. Tehát még ajándékba sem szabad külföldi fizetőeszközt belfölditől elfogadni. Külfölditől az ajándékba kapott devizaérték elfogadása megengedett, de a fent említett 8 napos határidőn belül vételre kell azt felajánlani. Tilos különösképpen minden olyan szerződéses kikötés, sőt ilyen szerződés-kötésre irányuló ajánlattétel is, amely szerint devizaértéket forintra, vagy forintot devizaértékre a hivatalostól eltérő árfolyamon számításnak át. Ennek leggyakoribb előfordulási esete különösen nyugati valuták vonatkozásában az ún. feketén való vásárlás. A lényeg az, hogy nemcsak a hivatalos árfolyamnál magasabb forintösszegért való vásárlás tilos, hanem az adott esetben a hivatalos árfolyamnál alacsonyabb áron való vétel is tilalmazott. Ez utóbbi különösen a lengyel zlotynál gyakori. A Bank, mint devizahatóság hivatalos vételi árfolyamokat állapít meg, amelyeket a hivatalos lapban időről-időre közzé tesz. Ezek az árfolyamok a tervszerű devizagazdálkodás gyakorlásának eszközei, tehát azoktól való eltérés mindenképpen zavarja a tervszerű devizagazdálkodást. Az ország devizatartalékának megóvását szolgálja az a rendelkezés is, mely szerint devizahatósági engedély nélkül tilos külföldi fizetőeszközt az országból kivinni, természetesen ez nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor a devizahatóság bocsát a belföldi rendelkezésére pl. külföldi turistaut céljára. A devizahatóság egyébként a külföldi utazásokkal kapcsolatos devizabiztosítási jogkörét részben a külföldi utazásokat szervező utazási irodákra ruházta át /természetesen csak meghatározott keretben és meghatározott külföldi utazások szervezése céljából/.

/Folytatjuk/

Kiss János: Törődjünk többet egészségünkkel.

Szemünk betegségei

A kötő- és a szaruhártya gyulladásai

A betegség - előfordulási gyakoriság alapján összeállított nomenklaturájában - előkelő helyet foglalnak el a fertőzőses, gyulladós megbetegedések. Ha meggondoljuk, ez nem is véletlen, hiszen a környezetünkben szinte mindenütt élnek olyan mikroorganizmusok, melyek fertőzést okozhatnak. A kórokozók behatolását, a fertőzést a szervezetünk sem nézi tétlenül.

Haladéktalanul megkezdődik a kórokozók elleni harc. Ebben a küzdelemben döntő szerep jut a fehérvérsejteknek, de más sejtek is kivesszik belőle a részüket. A drámai küzdelem nem más, mint az a jelenség, amit a pathologia inflamationak, gyulladásnak nevez.

A gyulladás apró részleteiben még ma sem tisztázott jelenség. Bizonyos, hogy az anyagcsere, a keringés és az irányító, vezérlő működések együttes, összehangolt akciója a támadó, a szervezetünk épségét, integrált működését veszélyeztető mikroorganizmusok ellen. A gyulladós terület vérbővé válik, a szövetek az erekből kilépő folyadék miatt megduzzadnak. A gyulladós testrészhőmérséklete emelkedik, de nem hiányzik a fájdalom sem.

A gyulladt terület működése renyhébb lesz, de az is lehet, hogy ideiglenesen teljesen kiesik a munkából. Ez a tipikus kóp szervezetünk minden részének gyulladására vonatkozik, következésképpen kórszövetteni szempontból a kötőhártya gyulladásai is így zajlanak le.

A kötőhártya gyulladásai

A conjunctivitisek a leggyakoribb betegségek közé tartoznak. Baktériumok, vírusok, fizikai és kémiai kórokok egyaránt létrehozhatják. Világviszonylatban a vakság egyik fő okozója a trachoma is kötőhártya-gyulladás, amely átterjed a szaruhártyára is. Okozói a chlamydiák /átmeneti alakok a baktériumok és a vírusok között/, amelyek azonban a vírusoktól abban különböznek, hogy RNS /ribo-nukleinsav/ is van a szervezetükben. Súlyos heveny hurutot okozhat az ultraibolya sugárzás. A lug és a sav sérülések által kialakuló gyulladások nem egyszer szövetelhalással végződnek. A szaruhártya normal körülmények között ereket nem tartalmaz: a gyulladás folyamán, első lépésként beereződik és a továbbiakban a fent leírt módon zajlik le a gyulladás. Heveny hurutot hozhat létre azonban a szem, szennyezett kézzel történő dörzsölése is. Az idült gyulladást sok esetben poros levegő, kisebb-nagyobb fénytörési hiba is fenntarthatja. Kötőhártya-gyulladást a szemhéj szél árpái is létrehozhatnak, éppúgy, mint a könnytömlő gyulladásai, vagy a könnytermelés csökkenése miatt kialakuló részleges kötőhártya kiszáradás. Ez utóbbi általános betegség is lehet, ilyenkor a nyál és a gyomornedv elválasztás is csökken. A szempilla- és szemhéjfestékek allergiás gyulladásokat alakíthatnak ki, a szemhéj bőrének és a szemhéjszélnek a duzzadásával. Csecsemőknél gyakran a könnylefolyás akadályozottsága is vezethet conjunctivitishez. A kötőhártya gyulladások mindig váladékozással járnak, a beteg szeme belövelt, rózsaszín vagy piros; könnyezik, szuró, égő, idegentest érzéséről panaszokod a beteg, néha a szemhéj is duzzadt. Reggelre a gyulladt szem be ragad, a beteg fénykerülővé válik. Ezek a tünetek a heveny gyulladásokra jellemzőek, az idült folyamatban kevésbé intenzíven, de ugyanezek a tünetek jelentkeznek, gennykeltek okozta gyulladásban a szemrészből gennyes váladék ürül. A gonorrhoeas kötőhártya-gyulladásban előbb véres, majd könnyes, gennyes váladékozás alakul ki.

A diftériás gyulladásban vékony fibrinhártya képződik a conjunctiván. A járványszerűen is jelentkező vírusos kötőhártya-gyulladások nyálkás váladékozással járnak.

A trachoma

A chlamydiaceák okozta fertőzés után egyszerű kötőhártya-hurut tüneteivel, de néha szinte tünetmentesen kezdődik. A hámsejtekben lévő záradéktestekből és a kialakuló csomókból a szaruhártya-felrakódásokból valamint a kialakuló hegesedésekből biztosan diagnosztizálható a betegség. Igen fertőző, és nagy százalékban még ma is vaksághoz vezet a trachoma. Ennek az az oka, hogy a betegek későn kerülnek kezelés alá. A vakságot a szaruhártyán keletkező felrakódások, hegesedések és a cornea kiszáradása együttesen hozzák létre. Jellemző a trachomás betegre az álmos tekintet, ami azt jelzi, hogy a hegesedések a szemhéjra is áttértek. Ez néha a szemhéj csúngését, vagy befordulását okozza.

A trachoma gyógyítása antibiotikus cseppekkel és a hegesedést csökkentő műtétekkel történik. Minél korábban kezdődött a kezelés, annál valószínűbb a vakság megelőzése. A trachoma az életszínvonal általános növekedésével és a higiénés viszonyok javulásával megelőzhető. Külön törlőköző, mosdókésztyű használata nemcsak a trachoma, hanem egyéb kötőhártya-hurutok megelőzésében is döntő szerepet játszik. Az életviszonyok javulása és az 1884. óta folyó trachoma elleni küzdelem hatására hazánkban a betegség gyakorlatilag megszűnt. /A világon elsőként Magyarországon jelent meg trachoma ellenes törvény 1884-ben./ Világviszonylatban a trachoma felszámolása nagy lépést jelentene a vakság megelőzése terén.

A conjunctivitisek gyógyítása

A gyógyítás modern eszközei elsősorban az antibiotikum tartalmú szemcseppek és szemkenőcsök. Ezek alkalmazása órák alatt lényeges javulást hoz a beteg számára. Viszont, a cortison-származékok ellenjaváltak akkor, ha a gyulladás során szaruhártyafekély alakult ki. Ezen kívül a cortison a trachomát is súlyosbítja. A kötőhártyahurutok gyógyításában még ma is szerepe van a kamillás borogatásnak. Ezt kellően lehűtött kamilla forrázattal kell végezni, vattapogácsák segítségével, amelyeket változtatva a csukott szemre kell helyezni. A borogatás kb. 10 percen át történik, utána a vattapogácsákat meg kell semmisíteni, a borogatótálat pedig ki kell főzni! A váladékozó szemet bekötni szigorúan tilos!

A szaruhártya gyulladásai

A szaruhártyagyulladás tünetei a fénykerülés és a fájdalom. Ezt viszkető, égő érzés kísérheti. Gyakran a kötőhártya is gyulladt, ún. keratoconjunctivitis alakul ki. Sok esetben nemcsak a kötőhártya, hanem enyhén a szivárványhártya is belövelt. Okai hasonlóak a kötőhártya-gyulladás okaihoz. Legsúlyosabb következménye a gyulladás mélyre terjedése, a cornea-fekély kialakulása. A fekély súlyos esetben perforálódhat is, amikor a sebszélek között a szivárványhártya előre eshet, de súlyosabb esetben még a lencse is kikerülhet a szemgolyóból. A keratitis gyógyításában két célnak kell érvényesülnie:

1./ A gyulladás tovaterjedésének és a fekélyképződésnek a megakadályozása. - 2./ Mivel a keratitist mindig kíséri irititis, ezért az utóbbi szövődményeinek a megakadályozása a fontos, ez antibiotikus kezeléssel érhető el. Fekélyesedéskor cortison nem adható. A clorocid H nevű gyógyszerben hydrocortisont jelöl a "H". A kezelés hatására a szaruhártya-gyulladás gyorsan gyógyul. Lényeges a secunderglaucoma elkerülése. A tágitók alkalmazása előtt meg kell győződni arról, hogy nem áll-e fenn szemnyomás-emelkedés. A pupillatágítók, de a szűkítők is súlyos mérgek, ezért szigorúan az orvos utasításai szerint kell használni azokat. Tágitás alatt szájszáradás léphet fel, ezért hasznos több folyadék fogyasztása.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a szem gyulladással járó betegségei - a tudomány mai állása szerint - a legtöbb esetben jól gyógyíthatók, mégis a szemet elhanyagolni ilyen esetben sem szabad, mert a kezelés elmaradása súlyos következményekkel járhat, esetleg látásvesztéshez vezet.

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat

VISELD A FEHÉR BOTOT!

Tájékoztató
Miskolc város tömegközlekedéséről
/II.rész/

/A Miskolci Közlekedési Vállalat tájékoztatója/

3./ Az autóbusszközlekedés

Az utazási igények lebonyolítására 187 db IK 200-as családba tartozó kocsit állítunk forgalomba, melyek a kelet-nyugati és az észak-déli tengely mentén közlekednek.

A kelet-nyugati tengely mentén közlekednek:

Az 1, 101, 1/D, 101/B, 21, 121, 5, 15-ös jelzésű autóbusszok, melyekhez a 23, 6, 9, 16, 19, 29, 69-es járatok csatlakozást biztosítanak.

Az alábbi táblázaton a következő sorrendben található az adatok: Járat, viszonylat megnevezés, követési idő reggel és délután, követési idő délelőtt és este.

1	Tiszai pu.	- Majálispark	5-8	6-8
101	Tiszai pu.	- Majálispark	5-8	-
101/B	Szondi Gy.u.	- Diósgyőri lt.	5-8	6-8
1/D	Tiszai pu.	- DIGÉP	5-8	csak este 6-8
21	Tiszai pu.	- Kandó K. u.	6-8	10-15
121	Tiszai pu.	- Kandó K. u.	6-8	-
5	Majálispark	- Lillafüred	20	15-20
15	Majálispark	- Ómassa	60-90	60-90
23	Tiszai pu.	- Martintelep	8-10	csak este 11-13
6	Marx tér	- Pereces	4-6	10-15
9	Marx tér	- Tokaji F.u.	8-12	15-30
16	Marx tér	- Lyukóbánya	6-10	10-20
19	Marx tér	- Komlóstető	6-8	15-20
29	Marx tér	- Vargahegy	20	30
69	Diósgyőr	- Berekalja	15	20

A 10-es jelzésű autóbusszok csak szerdai és pénteki piact napokon közlekednek a Tiszai pu. - Zsarnai telep viszonylatban 5-9 percenként.

Az északi-déli tengely mentén közlekednek:

A 12, 14, 24, 8, 108, 32, 33, 33/A, 133, 2, 3, 103, 4, 104, 7, 11-es jelzésű autóbusszok.

12	Repülőtér	- Egyetemváros	5-7	7-10
14	Repülőtér	- Cementgyár	5-7	7-10
24	Repülőtér	- Uttörőpark	9-11	13-15
8	Repülőtér	- Huskominát	9-11	20-25
108	Repülőtér	- Huskominát	9-11	-
32	Avas lt.	- Szemere	8-10	10-15
33	Avas lt.	- DIGÉP	9-12	10-15
33/A	Avas lt.	- Szemere	9-11	10-15
133	Avas lt.	- DIGÉP	9-12	-
2	Buza tér	- Tapolca	5-8	7-8
3	Buza-tér	- Szirma	7-10	10-12
103	Buza-tér	- Szirma	7-10	-
4	Buza-tér	-- Görömböly	10-12	13-15
104	Buza-tér	- Téglá u.	10-12	-
7	Buza-tér	- Felsőzsolca	8-10	12-15
7/A	Buza-tér	- Fonoda	8-10	-
11	Buza-tér	- Bábonyibérc	12-15	20-30

A "ZS"-s jelzésű autóbuszok csak szerdai és pénteki piact napokon közlekednek a Buza tér - Zsarnai telep viszonylatban 5-10 percenként.

A 101, 121, 103, 104, 108-as jelzési gyorsjáratok csak a reggeli és a délutáni csúcsidekban közlekednek. A 101/B-s jelzésű gyorsjárat egész nap közlekedik.

Az 1/D és a 23-as járatok délelőtti völgyidőszakban nem közlekednek.

A 7/A-s járat csak a reggeli, délutáni és esti műszakváltáskor közlekedik.

4./ Díj szabás:

A villamosokon 1 Ft-os, az autóbuszokon 2 Ft-os menetjeggyel, vagy bérlettel lehet utazni, kivételt képeznek az 1, 101, 101/B, 15, 7-es járatok, melyeket végigutazás esetén 2 db 2 Ft-os menetjeggyel lehet igénybevenni.

Bérletek fajtái:

A táblázaton az alábbi sorrendben következnek az adatok: megnevezés, villamos viteldíj, autóbusz viteldíj:

Arcképes összvonalas	25.- Ft	80.- Ft
Tanuló arcképes	15.- "	30.- "
Nyugdíjas arcképes	15.- "	30.- "
Főnykép nélküli /vállalatok, intézmények részére/	75.- "	300.- "
Egy vonalra érvényes arcképes	-	40.- "
Két vonalra érvényes arcképes	-	60.- "
Összvonalra szóló kombinált arcképes		100.- "

A menetjegyeket a járművekben elhelyezett jegyárusító készülékeken kell érvényesíteni.

Szemere-SZTK Rendelőintézet között a 14-es autóbuszjáratokat 1 db 1 Ft-os villamos vonaljeggyel is igénybe lehet venni.

Vakvezető kutyát díjmentesen szállítunk járműveinken, azonban egy peronon csak egy kutya szállítható, és a kocsivezetői peront nem lehet igénybevenni.

A kutyát csak szájkosárral, pórázon és tiszta állapotban lehet szállítani.

....

Néhány fontos információ

Budapest Főváros Tanácsának törekvése az, hogy a tömegközlekedést mindinkább korszerűsítse. Korábban ugyan a trolibuszhálózat fejlesztési programjáról lemondtak; sőt bizonyos foku visszafejlesztés történt például a Baross utcában közlekedő 74-es járat megszüntetésével. A trolibuszok ellenzői és pártolói között kialakult harcot végül is az energiatakarékosság és a fokozott környezetvédelem döntötte el. A kétségkívül egyszerűbben üzemeltethető, de sokkal drágább energiát felhasználó, a levegőt erősen szennyező autóbuszok közlekedtetését a lehetőségekhez mérten korlátozni kell a trolibuszhálózat fejlesztésének javára. Ezt kívánja mindannyiunk érdeke.

A trolibuszhálózat továbbfejlesztése jelenleg főképp az erősen népesedő Zuglói tömegközlekedését javítja. Az 1979. március 1-én megindított 80-as trolibuszjárat a Baross tér - Kerepesi ut - Fogarasi ut - Gvadányi utca utvonalon közlekedik.

1979. augusztus 27-én új trolibusz vonallal gazdagodott a főváros. Tizennégy kocsival kb. másfél-kétperces követési idővel megindult a 81-es jelzésű járat. Utvonala: Órs vezér tér - Fűredi utca - Ond vezér utja -

Szentmihályi ut - Zsálya utca - Csertő utca - Fischer István utca - Fogarasi ut - Zsálya utca - Szentmihályi ut - Ond vezér utja - Őrs vezér tér. Mindkét említett járat a Füredi uti lakótelepen élőknak nyújt kényelmes, gyors összeköttetést a város centruma felé.

Budapest területén számos hatalmas méretű közlekedéssel kapcsolatos építkezéssel találkozik az utazóközönség, ezek közül is kiemelkedik a Petőfi-híd átépítése és a környék forgalmának rendezése, a Marx tér átépítése metroállomás létesítésével kapcsolatban, a Szentendrei ut és a Hungária körút szélesítése és korszerűsítése; ez utóbbinak a Mogyoródi ut és Thököly ut közé eső szakaszán már régóta szükség volt a felújításra. Az említett szakaszon szinte mindennapos volt a torlódás, ráadásul a régi kockaköves utburkolat már nem felelt meg a korszerű közlekedésbiztonsági követelményeknek. Ismeretes, hogy a Hungária körút egy jelentős szakaszán /a Lehel ut és a Thököly ut között/ már kiépült az osztott pálya. A külső körút forgalmát még két szakasz lassítja, az egy pályás Róbert Károly körút és az igen szűk Kőbányai uti vasúti aluljáró.

Bizonyos, hogy az Arpád-híd szélesítésével és felújításával egyidejűleg a külső körút teljes korszerűsítése is megtörténik. E munkálatok persze évekig elhúzódhatnak, ami a lakosságtól nagy türelmet kíván. Különösen nekünk, nem látóknak jelent nagy gondot az építkezéssel járó rendetlenség. Ha utazásaink során nem tudjuk kikerülni ezeket a helyeket, kérjünk segítséget látó utitársainktól. Az építkezések területén ne induljunk el kísérelés nélkül, még ha hosszabb ideig várakoznunk is kell. A felbontott uttesteken, kőrakások, gödrök, csövek és különböző munkagépek között vak ember egyedül nem közlekedhet.

- . -

György Tamás: Technikai rovat

A Rádió VI. rész.

Az előző részben megismerkedtünk az amplitudó modulációs adás és vétel lehetőségeivel, most ismerkedjünk meg a frekvencia modulációs rendszerek működésével. Ez a rendszer, az ultrarövid hullámok tartományát hasznosítja. Ez a sáv 60-120 MHz-ig terjed, csak a rádiók műsorszórására vonatkozik. Köztudott, hogy a televíziós adók, valamint a polgári és katonai repülés, a mentők, a tűzoltók, a rendőrség, a taxi, a vízügyi hatóságok és számos más intézmény használja az URH sávot, de ezeknek a szervezeteknek az adóállomásai többnyire az előbb említett hullámsávon kívül dolgoznak.

Az amplitudó modulációs eljárásnál az adó által kibocsájtott rezgés erősségét változtatták a hang rezgéseinek ütemében, tehát az amplitudóját növelték vagy csökkentették. A frekvencia moduláció esetében a vívóhullám erőssége nem változik, de a rezgés a hangfrekvenciák ütemében, hol szaporábban, hol kevésbé szaporán ismétlődik /tehát tulajdonképpen az adó hullámhossza változik meg a hangrezgések ütemében/, ugysis megfigalmazhatjuk, hogy ezek a frekvencia ingadozások tükrözik vissza a hangrezgéseket. Az ultrarövid hullám vételre alkalmas készülékek felépítése sok tekintetben különbözik a régebbi rádió-vevőkészülékektől. Mindjárt a bemenő fokozatnál kezdődik az FM vételre alkalmas erősítő, majd keverő fokozat és ez nem 470 KHz-re kever, hanem 10.7 MHz-re. Ezt a jelet erősítik 3 vagy 4 fokozaton keresztül, majd itt történik a jel leválasztás ún. fázis diszkriminátor segítségével, amelynek végén megkapjuk a tiszta hangfrekvenciás jelet a maga teljes frekvenciaszélességével és dinamikájával. Mint az előző mondatból világosan látszik, már nem elég a 9 KHz-es sáv szélességre méretezni a végfokozatot, hanem a teljes hangfrekvenciás sávra 20-tól 20.000 Hz-ig. Az erősítő oldalon a probléma viszonylag könnyen megoldható volt, az akadályt a hangszóró jelentette. Az akusztikai gyáron volt a sor. Így fejlesztették ki a mai korszerű hangdobozokat,

amelyben már nem egy, hanem több hangszóró foglal helyet és megfelelő elektronikus hangváltókkal terelik a magas, illetve a mély hangszórók felé a hangokat, hogy hangérzetünk tökéletes legyen és így már egyre jobban megközelítik az élethű hangzást.

A következő lépés a térhatás érzékeltetése volt. A sztereo rádiózás és általában a sztereo technika új fejezetet nyitott az elektroakusztikában. Ezekkel a legújabb eredményekkel sorozatunk következő írásai foglalkoznak majd.

- . -

Dénes József: Sportrovat

Dosek Lajosné:

Lőcse - Budapest verseny

Augusztus 11-12-én találkozott a két város csapata a Zuglói Ifjúsági Sporttelepen, mint országuk legjobb atléta együttese. Két napon át küzdtek a győzelmi pontokért férfi és női atlétáink "A" /vak/ és "B" /gyengénlátó/ csoportban. Már előre biztosra vettük a magyar "A" csapatok győzelmét, hiszen a teljesen vak sportolók szorgalmasan edzenek, nemcsak azért, mert szeretnek mozogni és ezt a sportedzéseken tehetik legbiztonságosabban, de fűti őket az a lelkesedés is, hogy a nemzetek között első helyekre küzdjék fel magukat, győzni akarnak.

Hegedüs Béla és Németh László, Rév Miklósné és Malik Mária sokszor egymással versenyzett az első helyért, ami 5 + 3 pontot jelentett 2 + 1 ellenében csapatunknak. Így pl. Németh László elsőre ugrott a hármasugrásban 7.46 m-t, s őt még megközelíteni sem tudták. Hegedüs 6.75 m-rel lett második. Malik kislabdója harmadik dobásakor ért legmesszebb földet. Eredmény 29.80 m. Révné 100 m-res futásban harmadiknak indult és 16 mp-es eredménnyel győzve, egyuttal Horváth Éva két évre felállított csucst is a multnak adta át. Galambos József a férfi versenyben 13.5-tel nyert, 3 tized másodperccel előzve meg Némethet. Ezután Németh megnyerte a gránátvetést 47.68 m-rel, 82 cm-rel előzve meg Hegedüst, aki viszont a diszkoszvetést majd 7 m előnnyel nyerte, 27.39-es legjobbjával. A férfi távolugrást Galambos József nyerte 466 cm-rel, Németh 463 cm-rel második. Nőknél Malik szép sorozatban harmadikra ugrotta legjobbját, 332 cm-t, de őt Révné a verseny legutolsó kísérletével 1 cm-rel tulugrotta és győzött. Másnap a füleslabda-dobásban Malik végig vezetve győzött 25.91 m-rel. Révné korábbi eredményét /lefogyva/ nem tudta már hozni és ezért 14 cm-rel így Dancsova Alzbeta is eléje került, aki a szlovákok igen jó versenyzője lévén, 60 m-en is holtversenyt futott, 9.9 mp-et; Révnével osztoztak a pontokon. A súlylökést 5.43 m-es dobással Malik nyerte, Alzbeta 10 cm-rel megelőzte Révnét.

Igy alakult ki az "A" csoport végeredménye férfiaknál 54,5:22,5 pontarányban, nőknél 41:25. Összesítve: 91,5:47,5 a magyarok javára.

Egyidejűleg folytak a "B" csoport versenyei is. Itt több versenyszám volt. Némethné Szekeres Margit a tőle megszokott felelősségtudattal, a pontszerzés miatt, Tóthné helyén is - aki 6 hetes kislánya miatt idén nem indulhatott -, minden számban versenyzett. Mellette Pintér Mária a dobószámokban, Csákné Csirinyi Ilona futó- és ugrószámokban szerzett pontokat szerény eredménnyel, hiszen munka mellett kisgyermekét is el kell látnia. Köszönet érte, hogy Fiegler Sándor, az Ifjúsági Pálya igazgatója megengedte versenyzőink kisgyermekének jelenlétét a sporttelepen. A kicsinyek - az anyukák, apukák felügyelete mellett - a pálya szélén "szurkoltak" szüleikért és közben sokat mozognak a friss levegőn. Ebben a csoportban a fiatal és felkészültebb szlovák lányok győztek 40:26 arányban. Egyetlen győzelmet Pintér Mária aratott diszkoszvetésben. Gramátova Luba nyerte meg a 100 és a 400 m-es futást, a távolugrást, Hudecová Lota a füleslabdadobást és súlylökést, ebben Kozlovská Jana második lett, Majdaková Elena is jól versenyzett.

A férfi "B" csoport Czuth Gábor és Oláh József szokott számaiban végig vezetve győzött, de nem érték el korábbi legjobb eredményeiket. Új csucs nem született. Jó futók jöttek Lőcséről. Moncek József 12 mp-cel győzött, Gramatová Luba 15.1-gyel 100-on és 1,17-tel 400-on. A férfi versenyen 400 m-en két ujonc versenyzőnk közül Voján István végig vezetett s 13 m-rel a cél előtt rálépett a szegélyre, elesett, felpattant, de csak másodiknak ért be. Hasonló eset történt Varró Lászlóval 40 m-rel előbb, ő idegesebb versenyző lévén, a harmadik helyről már a kanyarban előzött és második helyen futva, nyakába érezte az ellenfél lihegését, azt hívén, hogy balról nem lehet előzni, jobbra kezdett húzódni, az 1-2-es pályát elválasztó vonalra, hogy az utat elzárja, de saját lábában botlott el, ezután felkelt és folytatta a versenyt a pontokért, kettőt szerzett, mert harmadik helyen ért célba.

Másnap 800 méteren nyugodt tempót javasoltam nekik az első kör végén ezt Sluka Anton meghallotta és iramot váltva 20 m előnyt szerzett, amit ők elkésvé, de Moncek azonnal követett. Végül 2 mp-cel Voján előtt jöttek be. A magasugrást 4 ugrással Oláh József nyerte 158 cm-rel, ezt Csák József is megugrotta, de több kísérlete miatt második lett. Oláh nyerte a diszkoszvetést 31.10 m-rel a 29.76 m-t dobo Czuth előtt. Oláh József nyerte a távolugrást 571 cm-rel Moncek előtt /563 cm/. Hármassugrásban a harmadik sorozat volt a legizgalmasabb és végül a döntő. Elsőnek Oláh ugrott 11.66 m-t, utána Sluka 11.72-őt, Csák lábfejéért miatt kihagyta, ezután ugrott Moncek 11.97-et és nyert. Gerelyvetésben Czuth Gábor győzött 49.24-m-rel, második Moncek 37.90-nel. Koller harmadik, Oláh negyedik lett. A súlylökést is Czuth nyerte 10.89 m-rel, Oláh második 9.82 m-rel. Így alakult ki a férfi "B" csapat eredménye 51:48 a magyarok javára.

A végeredmény: 172.5:137.5 pontarányban a magyarok bizonyultak jobbnak ezen a versenyen. A nők 67:65, a férfiak 105.5:72.5 ponttal győztek.

- . -

Kuminka Györgyné: Uttörőrovat

Az 1979/80-as év feladatai

Kedves Pajtások!

Itt van újra szeptember, s az új tanévben frissen, kipihenne láthatok ismét munkához. Az idén, jelszavunk csak kissé változik meg a tavalyihoz képest, hiszen még mindig tart a Nemzetközi Gyermekekév.

Az Országos Tanács javasolja, hogy az uttörőcsapatok a "Tettekkel a mi világunkért!" jelmondat jegyében készítsék el saját programjukat. Ez ösztönözzön a korábbi években elkezdett munka folytatására, fejezze ki a csapatok, a közösségek sokszínű tevékenységét.

Az 1979/80-as uttörőév az Országos Uttörőkongresszus határozatainak megvalósításának első éve. Olyan időszak, amikor a csapatok legfontosabb teendője a kongresszus döntéseinek megismerttetése, értelmezése és a feladatok végrehajtásának megkezdése. A program kapcsolódik az év aktuális társadalmi, politikai feladataihoz, eseményeihez, évfordulóihoz. Ezek:

- 1/ Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója
- 2/ Az V. ötéves terv, az 1979/80-as évek társadalmi népgazdasági feladatai
- 3/ Az új általános iskolai oktatási, nevelési dokumentumok bevezetése
- 4/ A XXII. Nyári Olimpiai Játékok
- 5/ Az 1979. nov. 23-25. Debrecenben a VII. Országos Uttörőparlament.

Kiemelten szerepel továbbá a fizikai jellegű, értéket létrehozó termelő munka is.

Fontos az iskolai nevelő munka és az uttörőcsapat tevékenységének szoros összehangolása.

Ujdonság a 4+1 akció lesz! Ez 5. egymással összefüggő és közösségben megvalósítható feladat elvégzésére szólít fel. Az első 4 feladatot az uttörőévi program tartalmazza, az ötödiket a /+1-et/ a VII. országos uttörőparlament hirdeti meg.

Ez a feladat tehát titkos, de az előző 4 feladat végrehajtása során szerzett ismeretekre lesz itt szükség.

A négy feladat a következő:

1. A felszabadulással kapcsolatos feladatok a Szabadság napja nevű akció.
2. A tettek napja nevet viseli az a feladatsorozat, ami hasznos cselekedetekre ösztönöz a közvetlen környezetért.
3. A sport napja mindenféle játékok és versenyek, ami a felnőttek bevonásával is történhet.
4. A család napja pedig közös programot jelent a testvérekkel, szülőkkel.

A 4+1 akció szervezett összehangolásáért, irányításáért a csapatvezetőség és az uttörőtanács a felelős. - Természetesen ehhez még hozzájönnek hagyományos programjaink: az ünnepélyek, a "kis politikusok köre", a sportversenyek, a tanulmányi versenyek és természetesen a csapat "Ki mit tud?". Az itt röviden felvázoltak adják munkatervünk gerincét, melynek végleges formájához várjuk a jó ötleteket, javaslatokat. Az uttörőtanács tagjainak és minden pajtásnak eredményekben gazdag, érdekes és változatos programokban bővelkedő uttörőévet kívánunk!

Fényi Endréné
csapatvezető

- . -

Ajánljuk figyelmükbe...

Testi épségünk, anyagi javaink védelme, biztonsága valamennyiünk elsőrendű érdeke. Am kerülhetünk olyan "védhetetlen" helyzetekbe, amikor a baleset, a kár óhatatlanul bekövetkezik. A tömeges motorizáció, a felgyorsult életritmus pedig mind magasabb fokon valószínűsíti, hogy ilyen fajta nem kívánatos "élményben" részesülünk, még érzékszerveink teljes birtokában is.

Védtelenség, kiszolgáltatottak vagyunk tehát környezetünk fokozott veszélyeivel szemben? Nem egészen: vigyázunk magunkra és a társadalom, embertársaink is jobban ügyelnek ránk. Az Állami Biztosító statisztikája szerint a vakok és gyengénlátók balesetei nem haladják meg az országos átlagot. Mégis: környezetünk legjobb szándéka, és saját óvatosságunk mellett is megtörténhet a baj, amely talán nem tragikus, de következményei nagyobb sullyal nehezedenek ránk.

A terhet könnyebben viselhetjük el a biztosítás révén. Államunk széles körben teremtett munkalehetőséget a vakok és gyengénlátók számára, és ezzel élnek is: munkahelyi közösségekben végeznek hasznos munkát. Így rendelkezésükre áll - választásuk szerint - a csoportos élet- és balesetbiztosítás, a "CSÉB", 20, a "CSÉB" 40 és a "CSÉB" 50 elnevezésű biztosítási forma. Valamennyi tartalmaz - egyes szolgáltatások mellett - balesetbiztosítást és ápolási térítést is. Munkaviszonyban nem álló személyeknél a lakásbiztosítás nyújt térítést baleseteknél, vagy netán a másoknak okozott károknál. Ajánljuk figyelmükbe...

Állami Biztosító
Propaganda- és Sajtó Osztály

- . -

K ö z l e m é n y

Felhívjuk budapesti tagtársaink figyelmét, hogy az 1980-as BKV bérletszelvények kiadása 1979. november 15. és december 31. között történik az alábbi félfogadási időben:

hétfőn, csütörtökön 8-tól 16-ig, kedden 10-től 18-ig,
pénteken 8-tól 15-ig.

Szerdai és szombati napokon félfogadás nincs.

A tagdíj befizetés, valamint a folyóiratokra történő előfizetés is a fenti időpontban eszközölhető.

Pinvóczki György
Budapesti és Pest megyei
szervezetünk titkára

- . -

Hirdetések

Klein-írógépet vennék - esetleg román betűkkel kiegészítve. Címem: László Katalin, 3325. Aind, Jud Alba, Str. Cuza Yoda N-10. Románia.

Elcserélném szoba-konyhás, kertés családi házamat, melyhez éléskamra és egy kis előtér is tartozik; hozzáépítés is megoldható. Kérek budai egy-szobás, összkomfortos utcai lakást /első emeletig/; némi ráfizetést is kérek. - Címem: Galambos Ferencné, 1029. Budapest, II. Budaliget, Előd vezér u.24.

Szeretném elcserélni egyszoba-félkomfortos lakásomat VIII. kerületi két-szobás, összkomfortos tanácsi lakásra, megegyezéssel. Címem: Bálint Ist-vánné, 1086. Budapest, VIII. Dankó utca 22. III.e.8.

Albérletet keresek, lehetőleg Budapest területén. Leveleket az alábbi cím-re kérek: Szalai Ferencné, 2120. Dunakeszi- Alag, Lehel u.4.

Keresem német juhász, nőstény kutyámat. A kutya ez év februárjában tűnt el. Az utolsó nyom szerint a kutyát egy állatbarát fiatalember Budapest VII.kerületéből, Hűvösvölgybe egy nemlátó házaspárnak adta, akik kertés házoan laknak. A nyomravezetőt, illetve aki a kutyámat visszahozza, ma-gas jutalomban részesítem. - Cím: Masszi Géza szabómester, 1076. Budapest, VII. Péterffy Sándor u.25., Bethlen Gábor utca sarok /üzlethelyiség/. Lakáscím: 1161. Mátyásföld, XVI. Baross Gábor u.39.

- . -

Innen - onnan

Az USA-ban National Braille Assotiation néven /NBA/ egyesület alakult, amelynek kb. 2500 önkéntes tagja van. A tagok Picht gépen másolnak át fő-leg tankönyveket, ezt termoforos eljárással műanyag fóliára sokszorosít-ják és az igénylőknek nagyon jutányos áron küldik meg. /Belföldi, oldalan-ként 5, külföldi, 15 centet fizet/. A lemásolt könyvekből Braille Book Bankot hoztak létre, ahonnan kölcsön lehet kapni könyveket. Címe: 422 Clinton ave South Rochester New York 14620. USA.

Fiatalon hunyt el az NDK-ban Wolfgang Klose berlini vak ügyvéd, aki több cikluson keresztül az NDK Vakok és Gyengénlátók Szövetsége reviziós bizottságának elnöke volt, ezt a munkát nagyon lelkiismeretesen végezte. Halálával súlyos veszteség érte a vakügyet.

- . . . -